

KIINA

SANOIN JA KUVIN 4/2022 7 €

中国

SISÄLLYSLUETTELO

03

VUOROVAIKUTUSTA SUOMALAISTEN JA KIINALAISTEN VÄLILLÄ PIDETTÄVÄ YLLÄ
MIKKO PUUSTINEN

04

UUDEN JA VANHAN ÄÄRELLÄ — JOULUKUUN LEHTI
JALMARI POLARI

06

PALA SUOMEA KIINASSA — PEKINGIN SUOMI-KOULU
JALMARI POLARI

12

OPISEKELIJASTA ASIAANTUNTIJAKSI — KUINKA KEHITTÄÄ OMAA KIINA-OSAAMISTA?
JULIA LINTUNEN

17

TAIYUPIAN JA TAIWANIN ELOKUVAN KEHITYS
JULIE YU-WEN CHEN

KIINA SANON JA KUVIN — NO 4/2022 (294) 67. VUOSIKERTA

Julkaisija:
SUOMI-KIINA-SEURA
Toimitus:
Jalmari Polari, päätoimittaja
Sähköposti: toimisto@kiinaseura.fi
Osoite: Kaikukatu 4 A,
00530 Helsinki
Puhelin: 045 783 738 22
Sähköposti: toimisto@kiinaseura.fi
Kotisivut: www.kiinaseura.fi

Tilaushinta: 26 EUR
Ilmoitushinnat: koko sivu 430 EUR,
1/2 sivua 225 EUR, 1/4 sivua 110
EUR, 1/3 sivua 170 EUR. Hinnat
koskevat mustavalkoisia mainoksia.
Sovi väriä erikseen.
Ulkoasu: Lehden päätoimittaja
Paino: Painonet Oy, 2022.
Ilmestyy neljä kertaa vuodessa, se-
raava numero tammikuussa 2023.

Lehdessä esitetyt mielipiteet ovat kir-
joittajien omia eivätkä edusta Suomi-
Kiina-seuran kantaa. Oikeudet ar-
tikkeleihin kuuluvat kirjoittajille,
niiden julkaiseminen tai lainaaminen
ilman heidän lupaansa on kiellet-
ty. Myös oikeudet kuviin pidätetään.

Kannen kuvat: Zekai Zhu
Sisälehden kuva: Harry Huang

VUOROVAIKUTUSTA SUOMALAISTEN JA KIINALAISTEN VÄLILLÄ PIDETTÄVÄ YLLÄ

Samalla kun jännitteet valtioiden välillä kasvavat, on kansalaisyhteiskuntatason vuoro-
vaikutus entistä tärkeämpää. Tämä pätee myös suomalaisten ja kiinalaisten välisiin
suhteisiin.

Kuva: Harry Huang

Vaikka Suomessa suhtaudutaan kiinalaisiin pääasiassa myönteisesti, kuten myös suomalaisiin Kiinassa, on vaarana kansainvälisen politiikan ja valtioiden välisten ristiriitojen heijastuminen kansalaisyhteiskuntaan. Kysymysten kärjistytminen, vastakkainasettelu ja ylilyönnit muun muassa sosiaalisessa mediassa heittävät varjonsa myös yhteiskuntien ylle.

Puheet erinäisten kytkösten katkaisemisesta Kiinan kanssa eivät saisi tarkoittaa suomalaisten ja kiinalaisten yksityisten yhteyksien ja vuorovaikutuksen katkaisemista. Itse asiassa mitä vaikeammat valtioiden väliset suhteet ovat, sitä tärkeämmäksi nousevat kansalaisten väliset suhteet. Kiinalaisia on lähes viidennes maailman väestöstä. Suomalaisia on 5,5 miljoonaa.

Jos katkaisemme yhteydet kiinalaisiin, se ei tarkoita Kiinan eristämistä, se tarkoittaa itsemme eristämistä maailmasta.

Tämän takia tapahtumat, kuten Helsingin Kiinalaisen uudenvuoden tapahtuma, ovat tärkeitä mahdollisuuksia suomalaisille tutustua kiinalaisiin ja kiinalaisuuteen kulttuurin kautta. Niille, jotka haluaisivat Kiinaan matkustaa, mutta eivät sinne Kiinan koronarajoitusten vuoksi pääse, erilaiset tapahtumat ja kohtaamiset voivat tuoda koettavaksi edes palasen siitä Kiinasta, joka on paljon muutakin kuin maata johtava kommunistinen puolue ja maailman tehdas.

Mikko Puustinen

Suomi-Kiina-seuran puheenjohtaja

中国

UUDEN JA VANHAN ÄÄRELLÄ – JOULUKUUN LEHTI

Joulukuun lehden lähtiessä painoon kantautuu Kiinasta uutisia, jollaisia ei ole kuultu vuosikymmeniin. Koronarajoitusten ja hallinnon vastaisia mielenosoituksia on puhjennut useissa kaupungeissa, kun vapautta kaipaavat kansalaiset ovat kyllästyneet Kommunistisen puolueen tiukkaan kuriin. Poikkeuksellisten tapahtumien etenemistä on vaikea ennustaa, mutta Suomi–Kiina-seura pyrkii tarjoamaan asiantuntijoiden näkemyksiä polttaviin aiheisiin tilanteen vaatimalla viiveellä esimerkiksi vuoden

2023 *Kiina sanoin ja kuvin* -lehdissä sekä kuukausittain järjestettävillä tiistailuennoilla.

Tässä vuoden viimeisessä numerossa astumme askeleen taaemmas Kiinan tuoreimmista käänteistä. Lehden pääteema on suomalainen näkökulma Kiinaan.

Lehden alkusivulla seuran puheenjohtaja **Mikko Puustinen** muistuttaa kansalaisyhteiskunta- ja yksilötason yhteydenpidon tärkeydestä suomalaisten ja kiinalaisten välillä.

Pekingissä toimivan Suomi-koulun puheenjohtaja ja opettaja **Julia Jalo** kertoo

haastattelussaan koulun toiminnasta, Suomen kielen sekä kulttuurin opetuksesta ja ylläpitämisestä Kiinassa asuville suomenkielisille lapsille.

Seuran tiistailuennollakin esitelmöinyt **Julia Lintunen** kirjoittaa nuoren suomalaisen Kiina-asiantuntijan urapolusta ja ammatillisten ovien avaamisesta. Hän esittää kahdeksan vinkkiä, joilla jokainen voi kehittää omaa Kiina-osaamistaan.

Lehden viimeisessä artikkelissa käännämme katseemme Taiwaniin, kun Helsingin yliopiston Kiina-tutkimuksen professori **Julie Yu-Wen Chen** esittelee taiwanilaisen ja taiwanin kielellä puhutun *taiyupian*-elokuvan värikästä historiaa.

Tulevaisuus on Kiinan tapahtumien osalta tavallistakin enemmän hämärän peitossa, mutta yksi asia on varmaa: kiinalaisen kalenterin mukainen jäniksen vuosi alkaa 22. tammikuuta! Suomi–Kiina-seura on jälleen mukana järjestämässä Helsingin kaupungin Kiinalaista uuttavuotta, minkä

lisäksi seuralta voi tilata jäniksen vuoden horoskooppipostikortteja. Lisätietoja jäniksen vuoden tapahtumasta sekä postikorteista löydät seuran nettisivuilta, sosiaalisen mediasta sekä toimiston sähköposti-osoitteesta toimisto@kiinaseura.fi.

Lehden lopusta löytyy lyhyt katsaus juhlapyhien onnentoivotuksiin kiinaksi. Oletko koskaan halunnut yllättää tuttavasi kirjoittamalla vuodenvaihteen postikortit kiinalaisilla kirjoitusmerkeillä? Nyt siihen on tilaisuus!

Toivotamme jäsenillemme mukavia lukuhetkiä, onnellisia juhlapyyhiä ja rauhallista uusien vuosien odotusta!

圣诞节快乐，新年快乐！

Jalmari Polari
Päätoimittaja

Kuva: Yilei Jerry Bao

PALA SUOMEA KIINASSA – PEKINGIN SUOMI-KOULU

”Kuule tyttö, ala lukea kiinaa.” Näin sanottiin lukioikäiselle Julia Jalolle hänen ollessaan MacGregorin konttorilla kesätoissa vuonna 1994. Julia oli aina ollut oman tiensä kulkija ja hyvä kielissä, joten lausahdus painui nuoren mieleen. Nyt vuosia myöhemmin Julia asuu Pekingissä kiinalaisen aviomiehensä ja heidän kahden lapsensa kanssa, puhuu sujuvaa kiinaa ja toimii Pekingin Suomi-koulun opettajana ja puheenjohtajana.

Suomi-koulu on Suomen opetusministeriön tukema kansainvälinen kouluverkosto, joka tarjoaa ulkosuomalaisille lapsille ja nuorille mahdollisuuden suomen kielen harjoittamiseen ja opiskeluun. Lisäksi Suomi-koulut toimivat perheiden kohtaamispaikkoina, joiden kautta myös lasten vanhemmat voivat tavata muita suomalaisia ulkomailla asuessaan. *”Se on ihan loistava systeemi!”* kertoo Julia innoissaan. *”Suomi on keksinyt taloudellisen tavan toteuttaa suomen opetusta ulkosuomalaisille. Se on jokaisessa maassa eri kokoinen ja eri näköinen. Jokainen tyyli on oikea.”*

Pekingissä Suomi-koulun toiminta on koulumaista ja sen keskiössä on säilyttää lasten valmiudet palata Suomeen. Koulussa käydään lauantaisin noin kymmenen kertaa lukukaudessa, eli se ei korvaa lasten tavalista koulunkäyntiä, vaan täydentää sitä.

”Suomi-koulujen tehtävänä on kehittää ja ylläpitää Kiinassa asuvien 3–18-vuotiaiden suomalaisten lasten ja nuorten suomen kielen taitoa sekä vaalia suomalaisia perinteitä ja kulttuuria. Opetus on tarkoitettu suomen kieltä äidinkielenään puhuville lapsille ja nuorille sekä niille, joilla suomen

kieli on toisen kielen asemassa.”

Näin kerrotaan Kiinan Suomi-koulujen toiminnasta Suomen ulkoministeriön ja ulkomaanedustustojen tuottamalla Suomi ulkomailla -sivustolla. Pekingin Suomi-koulu toimii arvostetun kansainvälisen koulun, Western Academy of Beijingin tiloissa. Myös Shanghaissa oli Suomi-koulu, mutta sen toiminta on koronasulkujen myötä jäänyt tauolle.

Koronapandemia on koetellut ja supistanut myös Pekingin Suomi-koulun toimintaa. Rajoitukset ja karanteenit ovat aiheuttaneet käytännön haasteita, ja oppilasmäärät ovat pienentyneet merkittävästi, kun suomalaisyritykset eivät ole palkanneet Kiinaan suomalaisia kuten aiemmin. Julian aloittaessa Suomi-koulussa vuonna 2010 oppilaita oli yli sata. *”Perheitä oli suuryrityksistä, kuten Microsoftilta ja Nokialta”,* hän kertoo. Kuluvana lukukautena oppilaita on kaksitoista. Julia harmittelee, että *”vaikka Suomi koulu täytti tänä vuonna 25 vuotta, koronarajoitusten takia suuren juhlatilaisuuden järjestämisestä jouduttiin luopumaan.”*

Koulun opettajat ja oppilaat

Halloween-askartelua Julian opastuksella. Kuva: Lixin Yu.

Julia Jalo on Pekingin Suomi-koulun puheenjohtaja ja opettaja. Puheenjohtajana hän hoitaa hallinnollisia tehtäviä, rekrytointia sekä kokousten järjestämistä ja johtaa koulua johtokunnan kanssa. Epävirallisiin tehtäviin kuuluu muun muassa suomenkielisten perheiden tavoittaminen ja lähestyminen Pekingissä, mihin tarjoutuu tilaisuuksia etenkin suomalaisyhteisön järjestämissä tilaisuuksissa. Tärkeintä Julialle on kuitenkin työ lasten parissa; hän on innoissaan opettamisesta ja iloinen jokaisesta uudesta oppilaasta.

Koulun henkilökunta koostuu Julian lisäksi toisesta opettajasta, apuopettajasta sekä kahdesta kirjastonhoitajasta. *”Henkilökunnalla on oma lehmä ojassa”,* naurahtaa Julia, *”suurimmalla osalla on omia lapsia Suomi-koulussa.”* Myös Julian kuusi- ja kolmevuotiaat tyttäret käyvät koulua.

Koulussa on kaksi oppilasryhmää, mitä

Julia pitää voittona, sillä pandemian tiukimpina aikoina ryhmiä oli vain yksi. ”Pienten ryhmässä” on kahdeksan oppilasta. Käytännössä kyseessä on esikoulu ryhmä, jonka toimintaan kuuluu leikkimistä, muskaria ja eskaria. Ryhmän kahdelle vanhemmalle oppilaalle järjestetään myös eriytettyä opetusta suomalaisilla oppikirjoilla.

Julia kertoo, että toinen pienten ryhmän vanhemmista oppilaista on täysin kiinalainen, mutta on asunut nuorena Suomessa. Vaikka hän puhuu suomea hieman huonosti, on Julia innoissaan, että hän pysyy mukana toiminnassa ja perhe on halunnut säilyttää hänen suomen taitoaan. Julia haluaisi perustaa oman ryhmän lapsille, jotka eivät puhu suomea, mutta ovat syntyneet Suomessa, tai joiden vanhemmat ovat Suomesta, ja toivottaa heidän perheensä tervetulleiksi mukaan Suomi-koulun yhteisöön. Ajatus saa kuitenkin vielä hautua, sillä uuden

”Miten koko kulttuurin saa välitettyä? Miten sen saa vyörytettyä lasten päälle?”

ryhmän perustamiseen ei tällä hetkellä ole tarpeeksi henkilöstöä.

Pienten ryhmän tavallinen koulupäivä kestää kolme tuntia. Se alkaa klo 10 aamupiirillä, jonka jälkeen ensimmäinen tunti on oppilaiden tason mukaan eriytettyä opetusta, askartelua ja leikkiä. *”Lapset ovat lauantaisin kouluviikon jälkeen väsyneitä, joten toiminnan on oltava hauskaa ja mielekästä”*, Julia pohtii. Yhdeltätoista lähdetään kirjastoon lainaamaan ja palauttamaan kirjoja. Siellä kirjastonhoitaja lukee sadun lapsille, tai voidaan viettää jotain merkkipäivää. Kirjastossa lapset myös rauhoittuvat lukemaan omia kirjojaan, sitten on evätauko. Päivän päätteeksi ulkoillaan yhdessä.

Vanhempien oppilaiden ryhmä koostuu neljästä yläkoulu- ja lukioikäisestä oppilaasta. Oppilaita houkuteltiin ryhmään alun perin elokuva- ja videoprojekteilla, mutta heidän omia kiinnostuksen kohteitaan seuraten toiminta muuttui nopeasti kokkiryhmäksi, jossa harjoitellaan ruoan laittamista ja leipomista koulun opetuskeittiössä. Julia kiittelee oppilaiden omatoimisuutta ja aktiivisuutta koulun toiminnassa. He muun muassa tuutoroivat esikouluryhmän ryhmän vanhempia oppilaita ja osallistuvat tapahtumien järjestämiseen. Julia korostaa, että tärkeintä on yhdessä tekeminen, hyödylliset kokemukset ja mielekäs toiminta suomen kieltä käyttäen. Kokemuksen lisäksi oppilaat saavat todistukset osallistumisestaan tapahtumiin ja nuorempien opetukseen, minkä Julia toivoo olevan heille tulevaisuudessa hyödyksi.

Suomalaisten perinteiden ja kulttuurin vaaliminen

Pekingin Suomi-koulussa vietetään suomalaisia juhlapäiviä, kuten itsenäisyyspäivää, pääsiäistä ja vappua. Seuraavana kalenterissa on joulujuhla, josta oli toiveena järjestää suurin sitten pandemian alun, mutta nyt uudet koronarajoitukset uhkaavat estää suunnitelmat.

Julia kertoo, että aiemmin, kun koululla oli enemmän toimijoita, oli suomalainen ruoka näkyvästi mukana perinnekulttuurin vaalimisessa. Nyt kun henkilökuntaa on vähän, saman mittakaavan toiminta ei enää ole mahdollista, mutta lukioikäisten kokkiryhmä on jo osoittanut halukkuuttaan valmistaa juhliin tarjottavaa.

Juhlapyhien lisäksi suomalaista kulttuuria ylläpidetään muun muassa Koirien Kalevalan, Sibeliuksen ja talviseikkailuiden parissa. *”Kyllä meillä aikamoista heittäytymistä on, ja seikkailuja”*, Julia toteaa. *”On niin monia asioita, joita haluaisi ottaa toimintaan mukaan”*, hän pohtii. *”Miten koko kulttuurin saa välitettyä? Miten sen saa vyörytettyä lasten päälle?”*

Suomalaisuus välittyy myös käytetyistä oppimateriaaleista. Suomi-koulujen kattojärjestö Suomi-koulujen tuki ry on laatinut yksinkertaisella suomen kielellä verkkoeskarin, jonka teemoina on muun muassa suomalainen luonto. *”Se on todella hyödyllinen materiaali, josta saa paljon apua ja ideoita opetuksen toteuttamiseen”*, Julia kertoo.

Koululla on myös tärkeä rooli ulkosuomalaisten perheiden kohtaamispaikkana. *”Nykyään tuntuu, että lapsilla ei ole enää suomalaisia kavereita”*, Julia harmittelee. *”Suomi-koulu on heille ainoa paikka, missä tavata muita suomalaisia.”* Julia toivoo, että koulun toiminta olisi turvattu tulevaisuudessakin. Tämän edellytyksenä on, että koulussa on kirjoilla vähintään kolme oppi-

Yhteinen ulkoiluhetki koulun sisäpihalla. Kava: Lixin Yu.

Lukuhetki koulun kirjastossa. Kuva: Lixin Yu.

lasta.

Julian tie Pekingiin

Kysyttäessä miksi Julia päätyi juuri Kiinaan, hän antaa kaksi vastausta: virallinen syy Kiinaan lähtöön oli kielen opiskelu, epävirallinen syy oli silloinen miesystävä, nykyinen aviomies. Pari tapasi Suomessa miehen suorittaessa maisteriopintojaan Turun yliopistolla. *”Aluksi ei ollut mitenkään selvää, että parisuhde tulisi jatkumaan”*, Julia kertoo. Kun tuleva aviomies oli palaamassa kotiin, Julia sai stipendin, ja he matkustivat Kiinaan yhdessä.

Julia opiskeli kaksi vuotta kiinan kieltä Beijing Foreign Studies -yliopistossa. Hän oli Suomi-koulun toiminnassa mukana ensimmäisen kerran jo vuonna 2010 kieliopintojensa ohella. Hän aloitti opettajana pienten lasten ryhmässä. *”Olen aina halunnut opettaa etenkin pieniä lapsia”*, Julia sanoo, ja lisää leikkisästi olevansa itsekin *”sen verran lapsellinen, että on mukavampaa*

olla lasten kanssa: tanssia, leikkiä, lällätellä, riimitellä ja laulaa.”

Elämä Pekingissä ei unohtunut Julian palattua Suomeen, ja hän haki maisteriopintoihin Renmin-yliopistoon Kiinan politiikan pääaineeseen. *”Menen aina eri paikkaan kuin muut”*, hän naurahtaa. Kun Julia palasi Kiinaan maisteriopintojaan varten, hän jatkoi Suomi-koulun opettajana ja hoiti hetken myös koulun tiedotustajan tehtävää. Tuolloin koulu oli nykyistä suurempi, ja oppilaiden lisäksi myös henkilökuntaa ja eri tehtävänimikkeitä oli enemmän.

Vuoden 2021 syksyllä Juliasta tuli koulun puheenjohtaja, kun tehtävän edellinen hoitaja vastaanotti viran Suomesta. Tehtävä ei tullut Julialle yllätyksenä, ja nyt kun omat lapset olivat tarpeeksi isoja, oli hänellä aikaa ottaa se vastaan.

Koti

Julia on asunut pääasiallisesti Kiinassa yli 10

vuotta, ja aika maassa tuntuu hänestä kuin toiselta eläältä. Joskus hän kaipaava Suomea, mutta on sopeutunut kiinalaiseen elämäntapaan: *”ihminen haluaa aina parempaa ja parempaa, aina tuntuu, että olisi jotain parannettavaa, mutta suurimmaksi osaksi olen tyytyväinen.”*

Ennen koronapandemiaa Julia kävi tyttäriensä kanssa Suomessa kahdesti vuodessa, ja elämä tuntui täydelliseltä. Nyt hän toivoo, että perhe pääsisi kesällä 2023 Suomeen: *”en kauheasti kaipa lomatkoja, mutta pelkään, että kohta lapset eivät enää muista Suomea.”*

Pandemian alussa vuonna 2020 Julia vietti lastensa kanssa kymmenen kuukautta Suomessa koronaa paossa. Alun perin perhe lähti Japaniin lomalle, mutta kun lasten koulu Kiinassa sulki ovensa, suuntasi Julia tyttäriensä kanssa Suomeen. Aviomiehen piti viisumin puutteessa palata Pekingiin. Nuorempi tytär Hilda täytti Suomessa yksi vuotta ja oppi kävelemään, kun isä ei ollut näkemässä. Vanhempi tytär Alma ehti unohdamaan kiinansa lähes kokonaan, mutta kielitaito palasi Pekingiin paluun myötä.

Tytärten kielitaito on Julialle tärkeä asia. Kotona tyttäret puhuvat äidin kanssa suomea, isän kanssa kiinaa. Aiemmin englantia oli vanhempien välinen salakieli, mutta nyt lapset ymmärtävät sitäkin. Julia kertoo, että kiinankielisessä ympäristössä suomenkieliset lastenohjelmat ovat Suomi-koulun lisäksi olleet ensiarvoisen tärkeä kielitaidon ylläpitäjä: *”tyttäreni katsovat joka päivä suomenkielisiä lastenohjelmia. Ylen ohjelmat ovat laadukkaita ja niissä on rikasta kieltä.”*

Katse tulevaan

Tulevaisuudelta Julia odottaa etenkin Suomi-koulun toiminnan jatkuvuutta. Kiinan toinen Suomi-koulu Shanghaissa joutui pandemian vuoksi sulkemaan ovensa

Isänpäiväkorttien askartelua. Kuva: Lixin Yu.

tilapäisesti. Toimintaa paikkaamaan järjestettiin Pekingin Suomi-koulun siiven alla täysin etänä järjestettävä sunnuntaikerho, jonka ensimmäinen tapaaminen oli marraskuussa. Julia kertoo, että paikalla oli kolme perhettä Pekingistä, Singaporesta ja Shanghaista.

Julian perhe aikoo asua Kiinassa tulevaisuudessakin, mutta paluu Suomeen lyhyelläkin aikataululla ei ole mahdollon ajatus. Tästä syystä Julia suunnittelee suorittavansa opettajan muodollisen pätevyyden Suomesta etänä, mikäli tämä on mahdollista. *”Aina on hyvä olla varasuunnitelma”*, Julia toteaa.

Haastateltavana

Julia Jalo

Puheenjohtaja, Pekingin Suomi-koulu

Haastattelijana

Jalmari Polari

Päätoimittaja

OPISKELIJASTA ASiantuntijaksi – KUINKA KEHITTÄÄ OMAA KIINA-OSAAMISTA?

Julia Lintusen kiinnostus Kiinaan heräsi opintomatalla vuonna 2015. Kuva: Julia Lintusen kokoelma.

Kiinan tuntemukselle on Suomessa tarvetta nyt ja tulevaisuudessa. Siinä missä aiemmin puhuttiin Kiinan kasvavasta taloudesta ja markkinamahdollisuuksista, toistuvat nyt riskit ja riippuvuudet median ja poliitikkojen Kiina-diskurssissa. Mitä mieltä Kiinasta onkaan, vaikuttaa Kiina myös meihin, ja siksi sitä on tärkeä tutkia ja ymmärtää. Tähän tarvitsemme erilaisia Kiina-asiantuntijoita, jotka ymmärtävät maan kieltä, yhteiskuntaa, poliittista järjestelmää, taloutta ja muita osa-alueita.

Kiinaan liittyviä työpaikkoja on Suomessa kuitenkin vain harvoin julkisessa haussa. Harjoittelupaikkoja löytyy

jonkin verran esimerkiksi ulkoministeriöstä ja tutkimuslaitoksista, mutta erityisesti ensimmäisen oman alan harjoittelupaikan saaminen voi olla vaikeaa. Itse olen yllättynyt kuluneen vuoden aikana siitä, että vähintään yhtä vaikeaa on ollut ensimmäisen valmistumisen jälkeisen työpaikan löytäminen. Sen jälkeen, kun olin työskennellyt muutaman kesän Suomen Pankin Kiina-ekonomistina ja viettänyt puoli vuotta harjoittelussa Hongkongissa, olisin mielelläni hyödynnänyt osaamistani muissa Kiinaan liittyvissä asiantuntijatehtävissä. Sellaisia ei kuitenkaan ollut tarjolla, joten päädyin töihin muiden aiheiden pariin. Tämä

”Kielitaito ja maatuntemus kehittyvät kuitenkin aivan eri tavalla silloin, kun kiinalaista yhteiskuntaa elää ja hengittää päivittäin.

kuvastaa toki laajemminkin yhteiskuntatieteilijöiden työmarkkinoita: omaan erikoisalaan liittyviä asiantuntijatehtäviä on pääasiassa julkisella sektorilla, niitä avautuu vain harvoin julkiseen hakuun ja silloinkin hakijoilta edellytetään jo hieman enemmän työkokemusta vastaavista tehtävistä.

Onneksi Kiina-osaamistaan voi kehittää, vaikka työkokemusta Kiinan parista ei vielä olisikaan, tai vaikka Kiinan parissa ei aina työskentelisikään. Vaikka alun perin kiinnostuin Kiinasta sen avaamien työmahdollisuuksien vuoksi – ja edelleenkin työskentelisin mieluiten Kiinan parissa – on Kiinasta tullut minulle pikemminkin harrastus ja intohimo, josta haluan oppia jatkuvasti uutta. Kokosin alle joitakin vinkkejä, joiden avulla omaa Kiina-asiantuntemustaan voi kehittää.

Kehitä Kiina-osaamista kokonaisvaltaisesti. Asiantuntemusta Kiinasta voi hankkia monella tapaa. Usein Kiina-asiantuntijoilta edellytetään niin Kiinan kuin organisaation toimialan tuntemusta, mutta myös kiinan kielitaitoa ja omakohtaista kokemusta Kiinasta paikan päältä. Kaikki nämä antavat erilaisia valmiuksia Kiinan ymmärtämiseen.

Hanki myös muuta erikoisosaamista. Työpaikkoihin harvemmin haetaan geneeristä Kiina-asiantuntijaa, vaan

sopivalla kandidaatilla toivotaan olevan myös opintoja tai kokemusta joltakin tietyltä alalta – esimerkiksi kaupan, opetuksen tai tekniikan parista. Esimerkiksi itse olen tarvinnut Kiina-aiheisissa työtehtävissäni myös ymmärrystä poliittisista järjestelmistä, talouden tunnusluvuista, suurvaltasuhteista ja muista yhteiskuntaan ja talouteen liittyvistä aiheista. Kiinan lisäksi olen erikoistunut kauppapolitiikkaan. Koska Kiina-aiheisia työpaikkoja on varsin niukasti tarjolla, luo muu osaaminen myös turvaa ja laajentaa työmahdollisuuksia.

Opiskele kiinaa. Kiina-asiantuntijana ei voi koskaan osata liikaa kiinaa, ja sujuvalla kiinan kielitaidolla työmahdollisuuksia avautuu jo aivan uudella tavalla. Vaikka monessa työtehtävässä kiinan kielen taito ei olekaan välttämätöntä, on edes jonkinlainen kielitaito hyödyksi työssä ja auttaa lisäksi erottautumaan muista hakijoista. Alkeistason kurseja on hyvin tarjolla esimerkiksi työväenopistoissa, ja Helsingin yliopiston edistyneemmille kiinan kielen kursseille voi ilmoittautua avoimen yliopiston kautta. Jos aikataulu ei anna myöten kielikursseille, on internet pullollaan kiinanopiskeluun sopivia resursseja: itse ylläpidän peruskielitaitoa Duolingolla ja opettelen uutta sanastoa Anki-soveluksen korttipakoilla. Moni kiinalaisyliopisto järjestää myös kiinan kielen intensiivikursseja, ja Taiwanin kulttuuri-ministeriö myöntää vuosittain stipendejä mandariinikiinan opiskeluun Taiwanissa (Huayu Enrichment Scholarship).

Vietä aikaa Kiinassa tai sen lähialueilla. Kiina-asiantuntemusta voi hyvin kehittää Suomessa, ja myös kotimaasta voi löytää kiinnostavia Kiinaan liittyviä harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja esimer-

kiksi ulkoministeriön tai tutkimuslaitosten puolelta. Kielitaito ja maatumemus kehittyvät kuitenkin aivan eri tavalla silloin, kun kiinalaista yhteiskuntaa elää ja hengittää päivittäin. Opiskelijavaihto, ulkomaisten yliopistojen tarjoamat kesäkurssit ja työharjoittelu ovat melko helppoja tapoja päästä asumaan ulkomaille lyhyeksi aikaa. Esimerkiksi Opetushallituksen rahoittamaan EDUFI-harjoitteluun ulkomaille voi hakea vielä valmistumisen jälkeenkin. Valitettavasti Kiinan tiukka koronapolitiikka on estänyt lähes kaiken matkustamisen Manner-Kiinaan, mutta esimerkiksi Hongkongissa, Taiwanissa ja Singaporessa maahantulorajoituksista on jo pitkälti luovuttu. Itse haaveilin alun perin harjoittelusta Suomen Pekingin tai Shanghain edustustossa, jossa olisin voinut terästä mandariinikiinan taitojani, mutta korona-ajan viisumikäytäntöjen vuoksi päädyin lopulta EDUFI-harjoitteluun Hongkongiin. Hongkongin yhteiskuntaan, paikallisiin ihmisiin sekä kantonin kieleen tutustuminen avasivat uudenlaisen näkökulman kiinalaisen kulttuuripiirin moninaisuuteen.

Täydennä osaamistasi Kiinaa ja Aasiaa käsittelevillä kursseilla. Suosittelem

”[Verkko-] kurssit ovat olleet kätevä tapa syventää ja laajentaa Kiinan- ja Aasian-tuntemustani töiden ja opintojen ohessa paikasta ja ajasta riippumatta.

erityisesti suomalaisyliopistojen Asianetverkoston järjestämiä verkkokursseja. Tarjolla on kaikille avoimia ja ilmaisia johdantokursseja Aasiasta, minkä lisäksi muille opintojaksoille voi ilmoittautua ilmaiseksi verkoston jäsenyliopiston opiskelijana tai maksua vastaan avoimen yliopiston kautta. Itselleni nämä kurssit ovat olleet kätevä tapa syventää ja laajentaa Kiinan- ja Aasian-tuntemustani töiden ja opintojen ohessa paikasta ja ajasta riippumatta.

Seuraa Kiinaa. Jo yksistään Suomessa tuotetaan jatkuvasti uutta tietoa ja analyysia Kiinasta. Suosittelem tilaamaan ainakin joka toinen viikko ilmestyvää Kiina-ilmiöt -uutiskirjettä, joka paketoit ajankohtaiset Kiina-aiheet napakkaan pakettiin. Kiinan taloutta seuraa

ja tutkii Suomen Pankin nousevien talouksien tutkimuslaitos BOFIT, joka julkaisee niin ikään joka toinen viikko ilmestyvää Kiina-viikkokatsausta. Perinteisen median ohella Kiina-keskustelua käydään aktiivisesti myös Twitterissä.

Tee Kiina-asiantuntemuksesi näkyväksi. Esimerkiksi Twitterissä on melko helppoa jakaa linkkejä kiinnostaviin artikkeleihin ja muihin mediasisältöihin lyhyiden saatesanojen kera. Jos asiantuntemusta on kertynyt jo jonkin verran, voi esimerkiksi omaan graduun, esseeseen tai työtehtävään liittyvää asiantuntijatekstiään tarjota vieraskynänä jollekin aiheeseen sopivalle sivustolle tai lehdelle. Itse lähdin mukaan vapaaehtoisvoimin toimivaan The Ulkopolitist -verkkomediaan, jossa toimin Kiina-kirjoittajana. Se on tarjonnut hyvän väylän laajentaa omaa Kiina-osaamista omien työtehtävien ulkopuolelle, ja samalla olen tutustunut muihin Aasiasta ja kansainvälisistä suhteista kiinnostuneisiin ihmisiin.

Verkostoidu. Aikoinaan kauppakorkeakoulun orientaatioviikolla vierailevat alumnit toistelivat verkostoitumisen tärkeyttä niin paljon, että tulin allergiseksi koko konseptille. Nyt kun olen itse

siirtynyt työelämään, huomaan muuttuneeni itsekin tuollaiseksi alumniksi. Verkostoituminen on loppujen lopuksi muihin ihmisiin tutustumista, ja muita Kiinasta kiinnostuneita ihmisiä voi tavata esimerkiksi kursseilla, sosiaalisessa mediassa, harrastusten kautta tai työelämässä.

Koska Kiina-aiheisia työpaikkoja aukeaa melko harvakseltaan julkiseen hakuun, on omalla kontaktiverkostolla suurempi rooli uusien työmahdollisuuksien löytämisessä. Olen saanut esimerkiksi entisiltä työkavereiltani ja samoilla kursseilla olleilta opiskelijoilta vinkkejä kiinnostavista Kiinaan liittyvistä työpaikoista, ja olen myös itse auttanut parhaani mukaan muita Kiinasta kiinnostuneita tuttaviani harjoittelupaikkojen kanssa.

Julia Lintunen

Kirjoittaja on taloustiedettä pääaineenaan opiskellut kauppatieteiden maisteri ja poliittisen historian maisteriopiskelija Turun yliopistosta. Hän kirjoittaa Kiinasta The Ulkopolitist -verkkomediaan ja on työskennellyt ulkoministeriössä, Suomen Pankissa ja Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Kuva: Yang Song

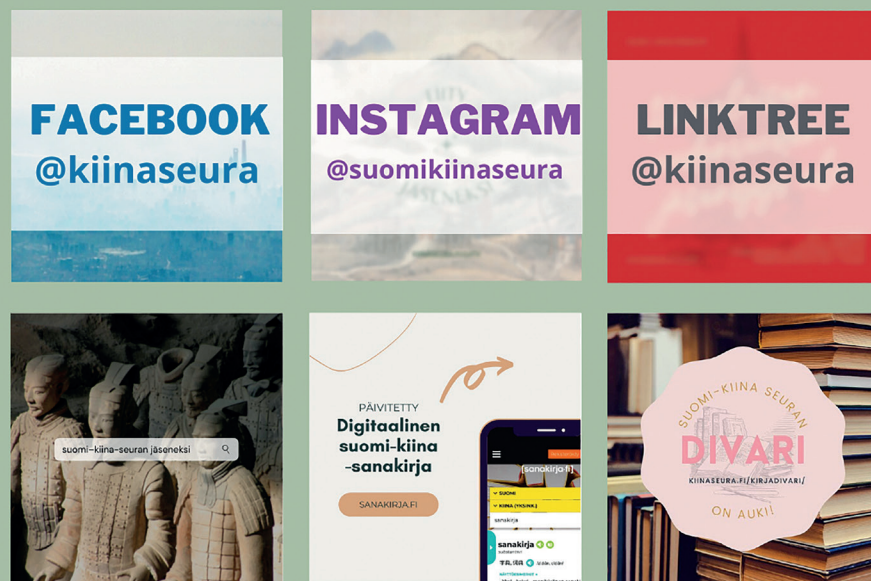

中國

中國

SEURAA SUOMI-KIINA-SEURAA SOMESSA

中國

TAIYUPIAN JA TAIWANIN ELOKUVAN KEHITYS

Fantasy of the Deer Warrior (大俠梅花鹿, 1961). Kuva: Taiwan Lost Commercial Cinema Project.

Chris Berry, elokuvatutkimuksen professori Lontoon King's Collegesta on tunnettu kiinalaisen elokuvan asiantuntija. Tehdessään tutkimusta *China on Screen: Cinema and Nation* -kirjaansa (2006) varten, Berry löysi *taiyupian*-elokuvat (台語片), eli taiwaninkieliset dramaattiset elokuvat, joista hän ei ollut koskaan ennen kuul-

lut. Aiheeseen syventyessään hänelle selvisi, että taiwanilainen yhteiskunta ja elokuva-asiantuntijat olivat unohtaneet nämä elokuvat. Hänen seuraava kysymyksensä oli, miksi elokuvat unohdettiin. Taiyupian-elokuvista esimerkkejä ovat *Fantasy of the Deer Warrior* (大俠梅花鹿, 1961), jossa esiintyy ihmisiä pukeutuneena eläimiksi tyyliin, joka

中國

” Puolen vuosisadan
ajan kaikki elämän
osa-alueet Taiwanissa
– teollistumisesta
mediatuotantoon,
koulutuksesta liikenteeseen
– olivat japanilaisten
hallinnassa.

vaikuttaisi olevan nykyisen cosplayn edeltäjä. *Tarzan ja Aarre* -elokuvassa (泰山寶藏, 1965) taiwaninkielinen Tarzan suojelee viidakkoaan Malesiassa tummissa laseissa olevilta gangstereilta. Joskus tarinat muistuttavat yleisöä Hollywoodista, mutta vaikka elokuvat näyttävät jäljittelevän Hollywoodia, katsojat pitävät niitä luovina ja viihdyttävänä katsottavana. Elokuvat tehtiin pienellä budjetilla ja siten huonolla laadulla. Chris Berry kutsui näitä elokuvia ”köyhyyden elokuvaksi”. Ennen kuin syvennymme taiyupianiin, tarkastelkaamme elokuvan kehitystä Taiwanissa.

Taiwanin elokuvateatterin kehitys

Termi ”taiwanilainen elokuva” on kiistanalainen. Taiwanilaisen elokuvan olemassaolosta tai siitä, onko sillä oma ainutlaatuinen perinne, ei ole yksimielisyyttä. Tässä artikkelissa en käsittele tätä keskustelua. Kiista kuitenkin osoittaa, että Taiwanin saavutuksia elokuvan alalla ei tunnusteta laajalti. Yksi tärkeimmistä syistä on se, että elokuvan tekeminen vaatii kehittyneitä osaamista, jota Taiwanilta puuttui 1980-luvulle asti. Taiwanin poliittinen historia ei tarjonnut hedelmällistä maaperää elokuvanteolle.

Japanilaiset toivat ensimmäisenä eloku-

van Taiwaniin. Japanilaiset hallitsivat Taiwania 50 vuotta alkaen Shimonosekin sopimuksesta vuonna 1895, jossa Qing-imperiumi luovutti Taiwanin Japanille, ja päättyen Japanin tappioon toisessa maailmansodassa vuonna 1945. Puolen vuosisadan ajan kaikki elämän osa-alueet Taiwanissa – teollistumisesta mediatuotantoon, koulutuksesta liikenteeseen – olivat japanilaisten hallinnassa. Erityisesti elokuva- ja musiikkiteollisuudessa Japani kontrolloi myös tuotanto-, jakelu-, esitys- ja näytösjärjestelmiä.

Siirtomaakaudella japanilaiset eivät olleet kiinnostuneita paikallisen taiwanilaisen elokuvantekijän kyvyn kasvattamisesta, ja Taiwanissa siirtomaavallan aikana kuvat elokuvat olivat heikkolaatuisia. Vaikka Japanin ja Taiwanin välillä oli yhteistyötä, paikallisilla taiwanilaisilla elokuvantekijöillä oli vain vähän mahdollisuuksia hankkia ammattimaisia elokuvanteon tietoja ja taitoja. Ulkomaisia elokuvia Euroopasta ja Yhdysvalloista esitettiin Taiwanissa, mutta tekstitykset olivat japaniksi, jota useimmat paikalliset eivät ymmärtäneet; elokuvat esitettiin pääasiassa yksinomaan Taiwanissa asuville japanilaisille. Taiwanilaisille ei annettu mahdollisuutta ryhtyä elokuvien kuluttajiksi ja arvostajiksi. Toisen maailmansodan loppuun asti 70 prosenttia Taiwanissa elokuvissa käyneistä katsojista oli japanilaisia. Yhdessä nämä Japanin vallan alaiset kehityssuunnat estivät Taiwania rakentamasta tarvittavaa kapasiteettia oman elokuvallisen identiteetin, teollisuuden ja markkinoiden luomiseksi.

Ennen Japanin valtaa Taiwanin kulttuuri oli osittain kiinalaista Manner-Kiinasta muuttaneiden han-viljelijöiden vaikutuksesta. Saarella eli myös eri alkuperäiskansojen ryhmiä, joilla oli omat kulttuurinsa. Siirtomaavallan aikana Japani yritti japanisaatiolla vähentää kiinalaisen kulttuurin vaikutusta. Kun kiinalaiset nationalistit

Tarzan ja Aarre (泰山寶藏, 1965). Kuva: Taiwan Lost Commercial Cinema Project.

valtasivat Taiwanin toisen maailmansodan jälkeen, heidän ensisijaisena tavoitteenaan oli Taiwanin kansalaisten (uudelleen-) kiinalaistaminen. Kiinan kansallishallinnon alkuaikoina sensuuri ja tietäntyyppisten mandariinielokuvien edistäminen estivät alkuperäisen taiwanilaisen elokuvan kasvua. 1980-luvulla ”Taiwan New Cinema” onnistui kuitenkin saamaan läpimurtonsa, ja jotkut ohjaajat, kuten **Hsiao-hsien Ho** (侯孝賢) ja **Edward Yang** (楊德昌) saivat kansainvälistä suosiota. Taiwanin demokraattisen kehityksen myötä hallitus alkoi tarjota tukea myös kotimaisille tuotannoille. 2000-luvun lopun jälkeen poliittiset olosuhteet elokuvien tuotannolle Taiwanissa ovat parantuneet merkittävästi.

Vaikka kaikki tuotannot eivät ole saavuttaneet kaupallista menestystä, taiwanilainen elokuva on saanut huomiota yhä useammissa akateemisissa julkaisuissa. Chris Berry ja **Ming-yeh Rawnsley** ovat tehneet yhteistyötä monien eurooppalaisten yliopistojen kanssa näyttääkseen taiyupialaista elokuvaa. Heidän toteuttamallaan Taiwanin Lost Commercial Cinema -sivustolla (<https://taiyupian.uk>) on runsaasti tietoa taide- ja elokuvasta. Helsingin yliopistossa olemme tehneet kahdesti yhteistyötä Berryn ja

Rawnsleyn kanssa toteuttaen kaksi taiyupialaisen elokuvan festivaalia vuosina 2018 ja 2020. Suurinta osaa tässä artikkelissa mainituista taiyupialaisista elokuvista analysoidaan tarkemmin heidän verkkosivuillaan.

Taiyupian: Köyhyyden elokuva

”Taiwaninkielinen elokuva” tai taiyupian viittaa ainakin 1 114 dramaattiseen elokuvaan, jotka tehtiin Taiwanissa vuosina 1955–1979. Elokuvat tehtiin Taiwanin saarella yleisesti puhutun minnanhua-kiinan paikallisella murteella, joka tunnetaan myös ”taiwanin kielenä”. Taiyupian ei ollut genre, vaan oma toimiala, joka tuotti elokuvia monissa genreissä. Elokuvia tehneistä yrityksistä useimmat olivat pieniä ja monet lyhytikäisiä. Yrityksissä työskenteli tietty ydinryhmä elokuvantekijöitä ja näyttelijöitä, joista osa oli mukana tekemässä yli 100:aa elokuvaa taiwaninkielisen elokuvan aikakaudella. Vuoteen 1959 mennessä vuosituotanto oli yli 60 elokuvaa. Ensimmäisen aallon loppua merkitsevän laskun jälkeen tuotanto nousi uusiin korkeuksiin 1960-luvulla, jolloin tehtiin keskimäärin noin 100 elokuvaa vuodessa suurimman osan vuosikymmenestä. 1970-luvun

The Husband's Secret (丈夫的秘密, 1960). Kuva: Taiwan Lost Commercial Cinema Project.

alussa koettiin nopea lasku, kun vuonna 1974 tuotettiin vain yksi elokuva ja toinen vuonna 1979, eikä yhtäkään näiden vuosien välillä.

Japanin vaikutus taiwanilaiseen elokuvaan on kauaskantoinen; se ulottuu elokuvanteketekniikasta ja -tyyleistä teemoihin. Taiwanilainen eliitti, jolla oli taloudellisia ja taiteellisia valmiuksia hyötyä Japanin muodollisesta koulutuksesta sekä oppisopimuskoulutuksesta Japanin elokuvastudioissa, omaksui japanilaisen tyylin. Lin Tuan-Qiu (林搏秋, 1920–1998) on esimerkki taiwanilaisista taiyupialaisista ohjaajista ja tuottajista, jotka opiskelivat elokuvantekoa Japanissa ja sovelsivat sitten oppimaansa Taiwanissa. Keskeistä on, että japanilainen vaikutus näkyy selvemmin taiyupialaisissa kuin mandariinikiinaksi puhutuissa elokuvissa. Huolimatta Kiinan kansallismielisestä aikeesta tukea mandariinielokuvia, väestö

puhui edelleen enimmäkseen taiwania ja muisti Japanin miehityksen ajan vielä hyvin. Tämä helpotti taiyupianin kasvua. Japanilaisten teemojen ja tyylien omaksumista helpotti myös se, että taiwanilaiset elokuvantekijät olivat edistäneet teknistä tietämystään, kun taas paikallinen yleisö pystyi edelleen samaistumaan japanilaiseen tuotantoon. Jotkut kriitikot väittävät jopa, että Taiyupian yksinkertaisesti plagioi japanilaista elokuvaa.

Lin Tuan-Qiun *The Husband's Secret* (丈夫的秘密, 1960) tarjoaa tästä esimerkin. Vaikka elokuva sijoittuu Taiwaniin, sen taiwanilaisissa taloissa voi nähdä japanilaisia tatamimattoja, ja tapa, jolla vaimo tervehtii miestä tämän palattua kotiin, on japanilainen. Sen lisäksi, että se heijastelee japanilaista elämäntapaa, surun paradigma sai suosiota myös taiyupianissa. Kaikki elokuvatuotannot eivät kuitenkaan

” Todellisuudessa Japanin ja Taiwanin elokuvateollisuus jatkoivat yhteistyötä, mikä viittaa monimutkaiseen rakkaus-viha-suhteeseen entisen siirtomaa-ajan ja entisen kolonisoidun välillä.

noudattaneet kyynelitä nyyhkivän surun paradigmaa, sillä myös komediat saavuttivat menestystä valkokankaalla, mukaan lukien kaksi sarjaa *Brother Wang* ja *Brother Liu on the Roads in Taiwan* (王哥柳哥遊台灣), jotka tuotettiin vuosina 1958 ja 1959. Toinen piirre, jossa näkyy japanilaista vaikutusta, on keskittyminen naisiin modernin ja perinteen ristiriidan kertojina. Tällaiset kertomukset asettavat vastakkain kaupungin mahdollisuuksien kaipuun ja siihen liittyvän turmeltumisen sekä viattomuuden menettämisen pelon. Vanhan ja uuden elämäntavan, kaupungin ja maaseudun, puhtauden ja korruption sekä hyvän ja pahan väliset ristiriidat olivat yleisiä teemoja japanilaisessa elokuvassa ja siitä omaksutussa taiyupianissa.

Japanin vaikutus Taiwanin elokuvatuotantoon näytti olevan merkittävä kansallismielisen Kiinan vallan alkuaikoina. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö tätä kehitystä olisi vastustettu. Japanilaiset elokuvat joutuivat huonoon maineeseen tuona aikana, ja siirtomaavallan jälkeinen Taiwan halusi etääntyä siirtomaamenneisyydestään. Todellisuudessa Japanin ja Taiwanin elokuvateollisuus jatkoivat yhteistyötä, mikä viittaa monimutkaiseen rakkaus-viha-suhteeseen entisen siirtomaa-ajan ja entisen kolonisoidun välillä. On todisteita jatkuvasta elokuvatekniikan käyttöönotosta Japanista, mutta suurin osa tekniikasta tuli kuitenkin lännestä: Japani oli Taiwanille vain keino päästä käsiksi länsimaiseen teknologiaan. Toisin sanoen kylmän sodan aikana Japania ei pidetty enää siirtomaaherana. Sen sijaan sitä pidettiin erinomaisena

esimerkkinä uusien länsimaisten teknologioiden varhaisesta käyttöönotosta, josta ottaa oppia ja kehittyä. Väite, jonka mukaan Taiwanin elokuvanteolla olisi siirtomaaperinne, on siksi epätarkka: ylikansallinen lähestymistapa aiheen ymmärtämiseen on sopivampi.

Japanilaisten ja muiden vaikutteiden erottaminen voi olla vaikeaa. Esimerkiksi *Back to Anping Harbor* (回來安平港, 1972) on Madame Butterfly -tyylinen romanssi taiwanilaisen tytön ja hollantilaisen lääkärin välillä. Kansainvälisen viitekehyksen merkitys näkyy myös taiyupian-elokuvissa, jotka kuvaavat Taiwanin ulkopuolisia yhteiskuntia. Esimerkiksi *Dangerous Youth* (危險的青春, 1969) kuvattiin Taiwanissa, mutta elokuvan tapahtumapaikka oli Hongkong. Tämä luultavasti siksi, että elokuvan kritiikki kaupunkikorruptiota ja materialismia kohtaan olisi haastanut virallisen sotatilan ja Taiwanin autoritaarisen hallinnon.

Kuollut, unohdettu ja herännyt henkiin

Lopulta Taiyupian kuoli ja unohdettiin. Miksi? Mandariinikielistä elokuvaa tukivat hyvin hallitus ja valtion omistama Central Motion Picture Corporation, kun taas taiwaninkielinen teollisuus oli yksityisomisteista. Lukuisat pienet yritykset kamppailivat nostaakseen budjetteja, ja yksi ainoa floppi saattoi päättää niiden liiketoiminnan. Kun mandariinikielinen elokuvateatteri sai jalansijaa 1960-luvun lopulla, sen elokuvat ohittivat taiwaninkieliset kilpailijansa. Mandariinikielisen kouluopetuksen ansiosta yhä useammat nuoret pystyivät katso-

Lin Tuan-Qiu (林搏秋, 1920–1998) on yksi taiwanilaisista taiyupian-ohjaajista ja tuottajista. Kuva: Taiwan Lost Commercial Cinema Project.

maan mandariinikielisiä elokuvia ilman käännöstä. Lisäksi televisiot yleistyivät: yleisö, joka kerran kävi katsomassa taiwaninkielisiä melodraamoja elokuvateatterissa, vanheni ja halusi jäädä kotiin katsomaan taiwaninkielisiä draamoja pieneltä näytöltä.

Hallitus halusi edistää mandariinikieltä, jonka se julisti kansalliskieleksi ja teki pakolliseksi kouluissa ja julkisissa tilaisuuksissa. Lisäksi paikalliset elokuvakatsojat pitivät usein taiwaninkielisiä elokuvia häpeällisinä niiden heikon laadun vuoksi. Aikana ennen Kiinan Taipeiin elokuva-arkiston perustamista vuonna 1979 ei ollut arkistoa, joka olisi säilyttänyt ja hoitanut vanhoja elokuvia. Nykyään vain vähän yli 200 elokuvaa yhteensä 1 114 tuotetusta nimikkeestä on säilynyt, mikä on järkyttävän alhainen osuus, noin 20 prosenttia alkuperäisestä.

Arkiston perustaminen vuonna 1979 oli osa asenteiden muutosta elokuvaa kohtaan

kokonaisuutena. Enää elokuvia ei pidetty pelkkänä roskana, vaan niitä alettiin näkemään taiteena. Taiwanilaisen identiteetin vahvistuessa hallitus alkoi myös rahoittaa taiyupianin elvyttämistä. DVD-tekniikan tulo johti myös säilyneiden suosittujen taiwaninkielisten elokuvien julkaisuun nostalgiamarkkinoille. Kun Chinese Taipei Film Archive (nykyinen Taiwan Film Institute) sai tehtäväkseen restaurointityöt vuodesta 2012 alkaen, se sisällytti ohjelmaansa alusta alkaen taiwaninkielisiä elokuvia. Koska nämä teokset on tekstitetty myös kiinaksi ja englanniksi, ne on nyt mahdollista esitellä taiwaninkielisen väestön ulkopuolella.

Julie Yu-Wen Chen
Kiina-tutkimuksen professori
Helsingin Yliopisto

圣诞节快乐

Juhlapyhien kunniaksi tarjoamme pikakurssin vuodenvaihteen onnentoivotuksiin kiinaksi. Kiinalaisen kalenterin mukainen jäniksen vuosi alkaa 22.1.2023.

圣诞节快乐 Shèngdàn Jié kuàilè = Hyvää joulua

新年快乐 Xīnnián kuàilè = Onnellista uuttavuotta

兔年快乐 Tùnián kuàilè = Onnellista jäniksen vuotta

圣诞 Shèngdàn = joulu
节 jié = juhla (-päivä)
快乐 kuàilè = onnellinen

新 xīn = uusi
年 nián = vuosi
兔 tù = jänis

Edellä olevat merkit ovat Kiinassa nykyään käytettyjä yksinkertaistettuja kirjoitusmerkkejä. Tuhansia kirjoitusmerkkejä yksinkertaistettiin 1950-luvulla hallinnon toimesta kansan matalan luku- ja kirjoitustaidon kehittämiseksi. Muun muassa Taiwanissa ja Hongkongissa käytetään edelleen perinteisiä kirjoitusmerkkejä.

Jos haluat haastaa itseäsi, voit kirjoittaa samat toivotukset perinteisillä kirjoitusmerkeillä:

聖誕節快樂、新年快樂、兔年快樂

